

Konkurrenskraft kräver jämställdhet

Jämställdhetsstrategi för skogsbrukssektorn

Innehållsförteckning

Konkurrenskraft kräver jämställdhet	3
Vision, fokusområden och åtgärder	4
1. Fokusområde Utbildning	7
Uppdrag om att utveckla insatser inom Skogen i skolan för att särskilt öka flickors intresse för det skogliga området	7
Integrera ett jämställdhetsperspektiv i sommarjobb, praktik och studie- och yrkesvägledning	7
Skogligt basår	7
Kompetenssatsning i jämställdhet för all personal som undervisar på gymnasial och eftergymnasial nivå inom de skogliga utbildningarna	7
2. Fokusområde Arbetsliv	9
Uppdrag om att utarbeta förslag på åtgärder för att skapa förutsättningar för ökad jämställdhet inom skogsnäringen	9
Skogsnäringen ska bli mer attraktiv att arbeta i för kvinnor	10
Ett jämställdhetsperspektiv ska finnas i företagens strategiska styrdokument	10
Webbaserad knutpunkt för information och erfarenhetsutbyte kring jämställdhet	10
3. Fokusområde Enskilt skogsägande	12
Uppdrag om att utarbeta förslag på åtgärder för att skapa förutsättningar för ökad jämställdhet bland skogsägare	12
Öka kompetensen om skogskunskap inom hela skogsägarfamiljen	12
Så togs jämställdhetsstrategin för skogsbrukssektorn fram	14
Bilaga 1 Indikatorer för jämställdhetsstrategin inom skogsbruket	16
Fokusområde Utbildning	16
Fokusområde Arbetsliv	16
Fokusområde Enskilt skogsägande	17

Konkurrenskraft kräver jämställdhet

Foto: Johan Ödmann

Skogen betyder mycket för svensk ekonomi och skapar jobb i hela landet. I dag är närmare 100 000 människor sysselsatta inom skogsbruket och skogsindustrin, av dem är 16 procent kvinnor och 84 procent män. I enbart skogsbruket är 30 000 anställda, av dem är

11 procent kvinnor och 89 procent män. Statistiken talar sitt tydliga språk, skogsnäringen och särskilt skogsbrukssektorn är i dag en mansdominerad bransch.

Regeringens mål för jämställdhetspolitiken, som har antagits av riksdagen, är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Regeringen arbetar utifrån ett antal delmål för jämställdhetspolitiken och ett av delmålen är; *en jämn fördelning av makt och inflytande mellan kvinnor och män. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.* För skogsnäringens del innebär det

att kvinnor och män ska ha samma möjligheter att äga och bruka skog och att arbeta i eller driva företag inom skogsnäringen.

I proposition (2007/08:108) *En skogspolitik i takt med tiden* uppmärksammar regeringen att kvinnor och män i praktiken inte har samma rättigheter och möjligheter inom skogsnäringen och att det därför behövs åtgärder för ökad jämställdhet. En jämställd skogsnäring är också en mer konkurrenskraftig skogsnäring. Regeringen har som mål att Sverige ska ha ett konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet. För att möjliggöra en sådan utveckling av skogsnäringen behövs rekrytering av personal från hela den arbetsföra befolkningen.

Ett led i arbetet med ökad jämställdhet inom skogsnäringen är framtagandet och genomförandet av denna jämställdhetsstrategi. Strategin och åtgärderna är sprungna ur branschens engagemang samt vilja till handling och har arbetats fram av branschen i samråd med regeringen. Jämställdhetsstrategin är begränsad att enbart omfatta skogsbrukssektorn.

Eskil Erlandsson, Landsbygdsminister

Vision, fokusområden och åtgärder

Den nationella jämställdhetsstrategin för skogsbrukssektorn är utgångspunkten för ett långsiktigt och strategiskt arbete med jämställdhet inom denna sektor. Jämställdhetsstrategin består av en vision samt tre fokusområden för jämställdhetsarbetet. Till varje fokusområde är ett antal strategiska åtgärder kopplade. Det är via åtgärderna som arbetet med fokusområdena ska ske samt visionen ska uppnås. Åtgärderna ska genomföras av aktörer inom skogsbrukssektorn, både från näringslivet, intresseorganisationer och offentlig sektor. Åtgärderna ska skapa mervärde och ta fasta på statistik och faktaunderlag som finns framtaget sedan tidigare. Åtgärderna är utformade för att vara av strategisk art och leda till att arbetet med jämställdhet inom skogsbrukssektorn kommer vidare till nästa steg då en reell och varaktig förändring infinner sig samt där förändringsarbetet får genomslag.

För varje åtgärd finns en ansvarig aktör utpekad, som har ansvar för åtgärdens genomförande. Aktören ansvarar för hur åtgärden bäst realiserar och i vilken form arbetet sker samt vilka personer som ska arbeta med åtgärden. Arbetet med strategin och dess olika åtgärder hålls samman av Landsbyggsdepartementet. Åtgärderna följs upp i samband med genomförandet samt genom ett antal indikatorer. Åtgärdsansvarig ansvarar för uppföljning av respektive åtgärd medan Landsbyggsdepartementet ansvarar för att årligen följa upp strategin med hjälp av ett antal indikatorer, se bilaga 1. Landsbyggsdepartementet kommer också att kalla till regelbundna uppföljningsmöten. En slutlig uppföljning kommer att göras 2015. Implementering av arbetet är medverkande aktörers ansvar. Målet är att näringen själva, efter strategins slutliga uppföljning, ska fortsätta arbetet för en jämställd skogsbrukssektor.

Vision

Kvinnor och män ska ha lika förutsättningar, rättigheter och möjligheter att arbeta inom skogsbrukssektorn samt vara aktiva skogsägare.

Tre fokusområden för jämställdhetsarbetet i skogsbrukssektorn

Utbildning: de skogliga utbildningarna, från gymnasieutbildning till forskarutbildning, är attraktiva utbildningar att söka och verka inom för både kvinnor och män.

Arbetsliv: företag och den del av offentlig sektor som verkar inom skogsbrukssektorn är attraktiva arbetsgivare och arbetsplatser för både kvinnor och män, där det finns möjlighet att göra karriär på lika villkor.

Enskilt skogsägande: att vara aktiv skogsägare ska vara lika självklart för kvinnor som män och bemötande ska ske på lika villkor för kvinnor och män.

Åtgärder för att nå visionen

- Utveckla insatser inom Skogen i skolan för att särskilt öka flickors intresse för det skogliga området.
- Integrera ett jämställdhetsperspektiv i sommarjobb, praktik och studie- och yrkesvägledning.
- Ett jämställdhetsintegrerat skogligt basår införs.
- Genomföra kompetenssatsning i jämställdhet för all personal som undervisar på gymnasial och eftergymnasial nivå inom de skogliga utbildningarna.
- Utarbeta förslag på åtgärder för att skapa förutsättningar för ökad jämställdhet inom skogsnäringen.
- Utarbeta en handlingsplan för hur skogsnäringen ska bli mera attraktiv att arbeta i för kvinnor.
- Integrera ett jämställdhetsperspektiv i företagens strategiska styrdokument.
- Utveckla en webbaserad knutpunkt för information och erfarenhetsutbyte kring jämställdhet.
- Utarbeta förslag på åtgärder för att skapa förutsättningar för ökad jämställdhet bland skogsägare.
- Öka kompetensen om skogs-kunskap inom hela skogs-ägarfamiljen.

Uppföljning

Årlig uppföljning med hjälp av indikatorer. Slutlig uppföljning 2015.

1. Fokusområde Utbildning

De skogliga utbildningarna, från gymnasieutbildning till forskarutbildning, är attraktiva utbildningar att söka och verka inom för både kvinnor och män.

Strategiska åtgärder som ska genomföras:

Uppdrag om att utveckla insatser inom Skogen i skolan för att särskilt öka flickors intresse för det skogliga området

Insatser för att öka flickors och pojkars intresse för det skogliga området har sedan tidigare utvecklats bl.a. inom ramen för det nationella samverkansprogrammet Skogen i skolan. Forskning om skolskogar har visat att det blir svårare att motivera flickor än pojkar att delta i skolskogarnas aktiviteter när de blir 11–12 år.

Inom ramen för åtgärden kommer Skogsstyrelsen att arbeta fram förslag för hur utomhuspedagogiken i de så kallade skolskogarna kan förändras för att i högre utsträckning passa både flickor och pojkar. Skogsstyrelsen kommer också att utveckla konkreta informationsinsatser för att öka flickors och pojkars intresse för det skogliga området.

Övergripande mål med åtgärden:

Skapa en god rekryteringsbas med jämnare könsfördelning för skogliga utbildningar och yrken.

Ansvarig aktör för att åtgärden genomförs:

Skogsstyrelsen är ansvarig aktör genom ett regeringsuppdrag. Samverkan ska ske med Skogen i skolan och dess medlemsorganisationer samt Naturbrukskolornas Förening (NF).

Tidplan:

Uppdraget ska vara klart senast september 2011.

Integrera ett jämställdhetsperspektiv i sommarjobb, praktik och studie- och yrkesvägledning

Genom denna åtgärd ska ett jämställdhetsperspektiv integreras i arbetet med att utforma och erbjuda ungdomar sommarjobb eller en praktikvecka inom det skogliga området samt i studie- och yrkesvägledningen. Det kan t.ex. innebära att man vänder sig till flickor och pojkar i lika stor utsträckning och skapar aktiviteter som attraherar både flickor och pojkar. När det gäller studie- och yrkesvägledning behöver man arbeta med kunskap och information för att uppmärksamma samtliga studie- och yrkesvägledare (SYV) på att en skoglig utbildning och yrkesverksamhet pas-

sar lika bra för flickor som pojkar. Syftet med denna åtgärd är att flickor och pojkar ska få upp ögonen för skogsbranschen och få vetskap om att det är en bransch som kan vara intressant att jobba i och att den erbjuder arbetstillfällen.

Övergripande mål med åtgärden:

Andelen flickor på Naturbruksprogrammet med inriktning skog ska öka från nuvarande ca 5 % till 10 % år 2015.

Ansvarig aktör för att åtgärden genomförs:

SLA - Skogs- och lantarbetsgivareförbundet ansvarar för att föreslå sommarjobb, men respektive företag måste se till att det blir verklighet. Beträffande Sveriges Bästa Praktik har SLA - Skogs- och lantarbetsgivareförbundet ett samordningsansvar, men branschen i olika konstellationer genomför. SLA - Skogs- och lantarbetsgivareförbundet ansvarar för handlingsplanen för påverkan av studie- och yrkesvägledning.

Tidplan:

Arbetet med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i sommarjobb och praktik ska vara genomfört senast 2012. Handlingsplanen för påverkan av studie- och yrkesvägledning ska vara klar till den 30 juni 2011.

Skogligt basår

Ett skogligt basår införs i södra Sverige för att underlätta för kvinnor och män att studera till skogsmästare. Målsättningen är att basåret ska vara jämställdhetsintegrerat i den dagliga verksamheten. Regeringen har i budgetpropositionen 2011 avsatt sammanlagt 5 miljoner kronor till ett skogligt basår i södra Sverige för åren 2012–2014.

Övergripande mål med åtgärden:

Det skogliga basåret i södra Sverige ska vara jämställdhetsintegrerat när det startar 2012.

Ansvarig aktör för att åtgärden genomförs:

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU).

Tidplan:

Höstterminen 2012–2014.

Kompetenssatsning i jämställdhet för all personal som undervisar på gymnasial och eftergymnasial nivå inom de skogliga utbildningarna

Lärare är viktiga förebilder för elever och studenter

på alla nivåer. Lärare har dessutom stor makt att styra undervisning och det sociala samspelet i klassrummet. För att skapa en studiemiljö där både flickor och kvinnor, pojkar och män trivs är det därför viktigt att lärare och andra nyckelpersoner i utbildningsmiljön har en god jämställdhetskompetens. Även andra vuxna som möter elever och studenter mer tillfälligt på t.ex. exkursioner och studiebesök utgör förebilder, därför är det viktigt att även dessa bemöter studenterna på ett sätt som inte utgår ifrån könsstereotypa normer och värderingar. Såväl flickor och kvinnor, som pojkar och män ska uppleva att utbildningen har god kvalitet och utgår ifrån deras behov.

Åtgärden omfattar två delar:

- Samordning av utbildning i jämställdhet för alla lärare inom det skogliga området. Fakulteten för skogsvetenskap vid SLU kommer också att arbeta med att utbilda alla sina lärare i jämställdhet inom ramen för ett projekt finansierat av Delegationen för jämställdhet i högskolan.
- Framtagande av informationsmaterial som skickas ut till företag och andra inför studiebesök som

beskriver vad de bör tänka på så att eleverna, såväl flickor och pojkar som kvinnor och män, bemöts på lika villkor.

Övergripande mål med åtgärden:

All personal vid de skogliga utbildningarna samt personer som studenterna kommer i kontakt med vid exkursioner och besök på företag ska ha kunskap om jämställdhet. Målsättningen är att lärare, handledare och annan personal som möter studenterna ska vara väl förberedda för att integrera ett jämställdhetsperspektiv i undervisningen och utbildningen som helhet.

Ansvarig aktör för att åtgärden genomförs:

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Arbetet med åtgärden kommer att genomföras tillsammans med Linnéuniversitetet, Naturbruksskolornas Förening (NF) och Jällagymnasiet.

Tidplan:

Arbetet ska vara klart våren 2012.

2. Fokusområde Arbetsliv

Företag och den del av offentlig sektor som verkar inom skogsbrukssektorn är attraktiva arbetsgivare och arbetsplatser för både kvinnor och män, där det finns möjlighet att göra karriär på lika villkor.

Strategiska åtgärder som ska genomföras:

Uppdrag om att utarbeta förslag på åtgärder för att skapa förutsättningar för ökad jämställdhet inom skogsnäringen

Skogsnäringen har, i likhet med andra basnäringar, svårigheter att intressera, rekrytera och behålla kvinnor på flertalet befattningsnivåer. En ökad andel kvinnor har utexaminerats från de skogliga utbildningarna och branschen har i viss mån börjat efterfråga och rekrytera kvinnor med annan akademisk bakgrund än skoglig. Trots detta är förändringstakten låg.

Genom åtgärden kommer strukturella fenomen och faktorer som näringen själv kan påverka identifieras och analyseras. I uppdraget ingår bl.a. att utreda vilka befattningar som kvinnor respektive män vanligtvis innehar, vilka områden som kvinnor respektive män vanligtvis arbetar med samt varför fler kvinnor än män väljer att byta bransch.

Övergripande mål med åtgärden:

Förslag på åtgärder för att skapa förutsättningar för ökad jämställdhet inom skogsnäringen som skogsföretag kan arbeta vidare med och genomföra.

Ansvarig aktör för att åtgärden genomförs:

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) är ansvarig aktör genom ett regeringsuppdrag. Samverkan bör ske med Linnéuniversitetet och Luleå tekniska universitet.

Tidplan:

Uppdraget ska vara klart senast december 2011.

Skogsnäringen ska bli mer attraktiv att arbeta i för kvinnor

Som tidigare nämnts i ovanstående åtgärd har skogsnäringen, i likhet med andra basnäringar, svårigheter att intressera, rekrytera och behålla kvinnor på flertalet befattningsnivåer.

En handlingsplan kommer att utarbetas och genomföras för hur skogsnäringen kan attrahera särskilt kvinnor men också män att söka sig till och stanna kvar inom branschen. Som underlag kommer bl.a. resultat från regeringsuppdraget "Utarbeta förslag på åtgärder för att skapa förutsättningar för ökad jämställdhet inom skogsnäringen" att användas.

Övergripande mål med åtgärden:

Kvinnor och män har samma möjligheter att arbeta eller driva företag inom skogsnäringen.

Ansvarig aktör för att åtgärden genomförs:

SLA – Skogs- och lantarbetsgivareförbundet och SMF Skogsentreprenörerna har ett samordningsansvar för att handlingsplanen utarbetas och genomförs.

Tidplan:

Handlingsplanen ska vara klar till den 1 juni 2012.

Ett jämställdhetsperspektiv ska finnas i företagens strategiska styrdokument

Konkurrenskraften gynnas av att både kvinnors och mäns kompetens tas tillvara och får genomslag. Genom att integrera jämställdhetsperspektivet i olika strategiska styrdokument som t.ex. affärsstrategin blir dessa frågor en naturlig del i ledningens arbete med att driva företaget. Jämställdhetsperspektivet måste ingå som en viktig del i företagets riktlinjer och policies för det operativa arbete som täcker hela företaget, allt ifrån ledning till medarbetare. När ledningen engagerar sig på detta sätt skapas goda förutsättningar för att sprida jämställdhetsperspektivet i hela organisationen.

Jämställdhetsintegrering innebär (om)organisering, förbättring, utveckling och utvärdering av beslutsprocesser, så att ett jämställdhetsperspektiv införlivas i allt beslutsfattande, på alla nivåer och i alla steg av processen, av de aktörer som normalt sett deltar i beslutsfattandet.

De mål som sätts ska vara tydliga och mätbara. Riktlinjer ska tas fram inom relevanta områden.

Övergripande mål med åtgärden:

Företagen ska i högre grad vara attraktiva arbetsgivare

för både kvinnor och män. Ett sätt att åstadkomma detta är genom att jämställdhetsfrågorna genomsyrar företagen från ledningsnivå ut till varje enskild medarbetare. Jämställdhetsarbetet är en del av företagets kvalitets- och verksamhetsutvecklingsarbete.

Ansvarig aktör för att åtgärden genomförs:

Följande företag har åtagit sig att integrera ett jämställdhetsperspektiv i sina strategiska styrdokument: Sveaskog, Norra skogsägarna, Korsnäs, Holmen Skog, Mellanskog, Stora Enso, Bergvik, Skogssällskapet, Norrskog, SCA, Södra Skog.

Tidplan:

Mål och riktlinjer klara den 31 december 2011.

Webbaserad knutpunkt för information och erfarenhetsutbyte kring jämställdhet

Skogforsk kommer att utveckla en webbaserad knutpunkt för information och erfarenhetsutbyte kring jämställdhet inom skogsbruket.

Övergripande mål med åtgärden:

- Informera om den branschgemensamma jämställdhetsstrategin. I detta ligger att informera om innehållet i strategin och vilka aktörer som ansvarar för olika åtgärder. Det ska även finnas information om hur arbetet med de olika åtgärderna fortlöper och vilka resultat som nås. Samordning sker med de informationsinsatser som genomförs av Landsbyggsdepartementet.
- Skapa ett forum för diskussion och erfarenhetsutbyte kring jämställdhetsarbete i skogsbruket. En Facebook-grupp kommer att startas för att aktivt stimulera till diskussion och erfarenhetsutbyte bland de olika aktörerna i skogsbruket. Dialogen leds och samordnas av en redaktör vid Skogforsk.
- Tillhandahålla länkar till relevant kunskap inom jämställdhetsområdet t.ex. statistik, lagstiftning, forskningsresultat med mera.
- Skapa en branschägd resurs som kan anpassas för att stödja de aktiviteter som genomförs av företag och myndigheter i arbetet kring jämställdhetsstrategin.

Ansvarig aktör för att åtgärden genomförs:

Skogforsk.

Tidplan:

Plattformen utvecklas och marknadsförs under 2011.

3. Fokusområde Enskilt skogsägande

Att vara aktiv skogsägare ska vara lika självklart för kvinnor som män och bemötande ska ske på lika villkor för kvinnor och män.

Strategiska åtgärder som ska genomföras:

Uppdrag om att utarbeta förslag på åtgärder för att skapa förutsättningar för ökad jämställdhet bland skogsägare

Andelen kvinnor som äger skog i Sverige uppgår i dag till 38%. Skogsnäringen är dock av tradition en manlig domän som utgår ifrån att det är mannens uppgift att äga och sköta skog. Kvinnor och män har inte samma förutsättningar att äga och bruka skog. Forskning vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) visar bl.a. att villkoren för kvinnors och mäns övertagande av skogsfastigheter vid generationsskifte i praktiken är olika.

I uppdraget ingår att analysera och jämföra vilka skillnader och likheter det finns mellan kvinnors och mäns möjligheter att vara aktiva skogsägare, samt att undersöka om det finns skillnader mellan könen som kan kopplas till skillnaden mellan skogsägare som bor respektive inte bor i samma kommun som skogsfastigheten. Det kan t.ex. handla om på vilket sätt kvinnor och män bemöts och behandlas i rollen som skogsägare och om det finns olika mönster för kvinnor och män i ägandet och förvaltningen av skogen.

Övergripande mål med åtgärden:

Förslag på åtgärder som kan skapa förutsättningar för ökad jämställdhet bland skogsägare samt förslag på vilka aktörer som bör genomföra åtgärderna.

Ansvarig aktör för att åtgärden genomförs:

Skogsstyrelsen är ansvarig aktör genom ett regeringsuppdrag. Samverkan bör ske med SLU, skogsägarföreningar, skogsentreprenörer, skogliga nätverk och virkesköpare.

Tidplan:

Uppdraget ska vara klart senast november 2011.

Öka kompetensen om skogskunskap inom hela skogsägarfamiljen

Åtgärden består av två delar:

- Utforma aktiviteter, information och informationsmaterial med skogsägare, såväl kvinnor som män, som målgrupp.
- Förbättra och vidareutveckla pedagogiken i redan befintliga material.

Erfarenhet och arbetssätt från skogsägarrörelsen och Skogsstyrelsen är utgångspunkten för att på ett bättre sätt skapa rutiner för att alltid ha hela skogsägarfamiljen i fokus. LRF Skogsägarnas satsning Kraftsamling Skog och Skogsstyrelsens arbete med att få en jämn könsfördelning i myndighetens kurser om beställarkompetens ska tas tillvara. Ett samarbete mellan LRF Skogsägarna och Skogsstyrelsen om vad som fungerar och vad som fungerar mindre bra kommer att initieras. Ny forskning bör fångas upp och integreras i den dagliga verksamheten hos LRF Skogsägarna och Skogsstyrelsen. Kunskap som kommer fram inom övriga delar av denna strategi bör kunna nyttjas.

Övergripande mål med åtgärden:

Relevant och givande information om brukandet av skog ska finnas tillgängligt för hela skogsägarfamiljen, och de ska, oavsett kön och ålder, erbjudas aktiviteter som är utformade efter deras behov och intressen och därmed är meningsfulla att delta i.

Ansvarig aktör för att åtgärden genomförs:

LRF Skogsägarna ansvarar för att skogsägarörelsen har hela skogsägarfamiljen i fokus vid framtagande av informationsmaterial och liknande samt vid andra aktiviteter. Skogsstyrelsen ansvarar på samma sätt för sina aktiviteter och sin information.

Tidplan:

Det är ett kontinuerligt arbete att förbättra pedagogik och att utforma aktiviteter och information och informationsmaterial så att hela skogsägarfamiljen nås. Våren 2012 ska LRF Skogsägarna och Skogsstyrelsen presentera sitt samarbete och vad åtgärden har resulterat i.

Så togs jämställdhetsstrategin för skogsbrukssektorn fram

I proposition (2007/08:108) En skogspolitik i takt med tiden uppmärksammar regeringen att kvinnor och män i praktiken inte har samma rättigheter och möjligheter inom skogsnäringen och att det därför behövs åtgärder för ökad jämställdhet. Som ett led i att öka kunskapen kring jämställdheten inom skogsnäringen inbjöd jordbruksministern i maj 2009 ett antal högre chefer från skogsnäringen till en dialog om jämställdhet i skogsbruket. På mötet framkom att det fortfarande är förhållandevis få kvinnor som väljer att arbeta i skogsnäringen, att det är viktigt att såväl kvinnor som män verkar i skogsnäringen samt att åtgärder för att åstadkomma en ökad jämställdhet behöver vidtas.

Efter mötet arbetade Jordbruksdepartementet vidare med frågan i en projektgrupp med representanter från Jordbruksdepartementet, Integrations- och jämställdhetsdepartementet, Skogsstyrelsen samt Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). En referensgrupp knöts till projektgruppen med representanter från aktörer inom skogsbruket; företag, fackförbund, branschorganisationer, intresse- och företagsorganisationer, samt skogliga nätverk.

I augusti 2010 hölls en workshop med ett 70-tal personer från berörda företag, organisationer, nätverk, universitet och myndigheter. Workshopen resulterade i ett stort antal förslag på åtgärder inom områdena Utbildning och forskning, Arbetsliv, Skogsägarperspektivet, Uppföljning och utvärdering. Åtgärder som skulle kunna ingå i en jämställdhetsstrategi föreslogs och diskuterades.

Utifrån förslagen från workshopen bearbetade och utvecklade projektgruppen tillsammans med referensgruppen de föreslagna åtgärderna och tog fram denna

gemensamma jämställdhetsstrategi för skogsbrukssektorn.

I april 2011 fastställde landsbygdsministern tillsammans med representanter från skogsbruket jämställdhetsstrategin för skogsbrukssektorn.

Följande har deltagit i arbetet:

Södra Skog
Holmen Skog
SMF Skogsentreprenörerna
Skogsstyrelsen
LRF Skogsägarna
Norra Skogsägarna
Stora Enso Skog
Skogsindustrierna
Naturvetarna/delförbundet Skogsakademikerna
Skogsägarna Norrskog
Mellanskog
Sveaskog
SCA Skog
Skogssällskapet
Skogsforsk
Bergvik Skog
Korsnäs
Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)
Spillkråkan
Dryaderna
Grenverket
Linnéuniversitetet
Luleå tekniska universitet
Naturbruksskolornas Förening (NF)
SLA – Skogs- och lantarbetsgivareförbundet

Bilaga 1

Indikatorer för jämställdhetsstrategin inom skogsbruket

För att undersöka hur arbetet med jämställdhetsstrategin utvecklas samt för att undersöka resultaten av åtgärderna kommer jämställdhetsstrategin att följas upp. Uppföljningen sker dels genom att strategins åtgärder följs upp i samband med genomförandet, dels genom ett antal indikatorer. Åtgärdsansvarig ansvarar för att respektive åtgärd följs upp medan Landsbyggsdepartementet ansvarar för att årligen följa upp strategins indikatorer. En slutlig uppföljning kommer att göras 2015.

Landsbyggsdepartementet har valt ut ett antal indikatorer. I valet av indikatorer har stor vikt lagts vid att statistiken ska vara tillgänglig och redan framtagen av t.ex. branschorganisationer, universitet eller myndigheter. Inga nya uppgifter kommer att samlas in med anledning av denna uppföljning.

Fokusområde Utbildning

För området *utbildning* har indikatorer valts som visar på deltagandet i utbildningar med skoglig inriktning på gymnasiet och universiteten. Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och Linnéuniversitetet är de universitet som i en stor omfattning har utbildningar inom det skogliga området. Därför har indikatorer valts för att följa antalet antagna och utexaminerade samt antalet doktorander vid dessa universitet.

- u1. Antalet elever vid gymnasieskolans Naturbruksprogram med *skoglig* inriktning, fördelat på kön. Antalet totalt 1 116 (hösten 2010). Andelen kvinnor 5 % (år 2009) och andelen män 95 % (år 2009). Källa: SLA - Skogs- och lantarbetsgivareförbundet.
- u2. Antalet antagna på Jägmästarprogrammet vid SLU, fördelat på kön. Antalet totalt 92 (år 2009). Andelen kvinnor 28 % (26 kvinnor) och andelen män 72 % (66 män). Källa: SLU.
- u3. Antalet antagna på Skogsmästarprogram vid SLU, fördelat på kön.

Antalet totalt 50 (år 2009). Andelen kvinnor 10 % (5 kvinnor) och andelen män 90 % (45 män). Källa: SLU.

- u4. Antalet antagna på utbildningen Hållbart familjeskogsbruk vid Linnéuniversitet, fördelat på kön. Antalet totalt 373 (år 2010). Andelen kvinnor 40 % (147 kvinnor) och andelen män 60 % (225 män). Källa: Linnéuniversitetet.
- u5. Antalet antagna på Skogs- och träprogrammet vid Linnéuniversitet, fördelat på kön. Antalet totalt 82 (år 2010). Andelen kvinnor 24 % (20 kvinnor) och andelen män 76 % (62 män). Källa: Linnéuniversitetet.
- u6. Antalet utexaminerade från skogliga utbildningar vid SLU, fördelat på kön. Antalet totalt 97 (läsåret 2008/2009). Andelen kvinnor 28 % (27 kvinnor) och andelen män 72 % (70 män). Källa: SLU.
- u7. Antalet utexaminerade Skogs- och träprogrammet vid Linnéuniversitet, fördelat på kön. Antalet totalt 4 (år 2010). Andelen kvinnor 50 % (2 kvinnor) och andelen män 50 % (2 män). Källa: Linnéuniversitetet.
- u8. Antalet doktorander vid fakulteten för skogsvetenskap på SLU, fördelat på kön. Antalet totalt 71 (år 2009). Andelen kvinnor 46 % (33 kvinnor) och andelen män 54 % (38 män). Källa: SLU.

Fokusområde Arbetsliv

För området *arbetsliv* har indikatorer valts som visar antalet sysselsatta inom skogsbruket. I arbetsliv räknas även forskare och professorer med skoglig inriktning vid SLU och Linnéuniversitetet, som är de universitet som i en stor omfattning har forskning inom det skogliga området. För att få en mer detaljerad bild av antalet sysselsatta inom skogsbruket har även antalet sysselsatta i *skogsarbete* och *skogsentreprenörer* valts som indikator för området arbetsliv.

- a1. Antalet anställda inom skog vid Linnéuniversitetet (institutionen för teknik), fördelat på kön. Antalet totalt 14 (år 2010). Andelen kvinnor 29 % (4 kvinnor) och andelen män 71 % (10 män). Källa: Linnéuniversitetet.
- a2. Antalet forskare vid fakulteten för skogsvetenskap på SLU, fördelat på kön. Antalet totalt 90 (år 2009). Andelen kvinnor 19 % (17 kvinnor) och andelen män 81 % (73 män). Källa: SLU.
- a3. Antalet professorer vid fakulteten för skogsvetenskap på SLU, fördelat på kön. Antalet totalt 53 (år 2009). Andelen kvinnor 9 % (5 kvinnor) och andelen män 91 % (48 män). Källa: SLU.
- a4. Antalet sysselsatta inom *skogsbruket*, fördelat på kön. Antalet totalt 28 400 (år 2009). Andelen kvinnor 11 % (3 200 kvinnor) och andelen män 89 % (25 200 män). Källa: Skogsstyrelsen/SCB.
- a5. Antal sysselsatta i *skogsarbete* (avverkningsarbete, skogsvårdsarbete och övrigt skogsarbete såsom virkesmätning) inom det storskaliga skogsbruket, fördelat på kön. Antalet totalt 2 200 (år 2009). Andelen kvinnor 16 % (360 kvinnor) och andelen män 84 % (1 870 män). Källa: Skogsstyrelsen.
- a6. Antal sysselsatta *skogsentreprenörer*, fördelat på kön. Antalet totalt 12 700 (år 2009). Andelen kvinnor 5 % (600 kvinnor) och andelen män 95 % (12 100 män). Källa: Skogsstyrelsen.
- 51–100, 101–200, 201–400, 401–1 000 och mer än 1 001 hektar. Ungefär hälften av skogsägarna har mindre än 20 hektar skogsmark och ungefär en tredjedel har mer än 50 hektar skogsmark. Det gör att dessa markstorlekar använts för att beskriva strukturen för skogsägandet. Andelen som har mindre än 20 respektive mer än 50 hektar beräknas utifrån undergruppens storlek, dvs. antalet kvinnor respektive män som äger skog. Andelen bland kvinnorna beräknas utifrån det totala antalet skogsägande kvinnor (125 100 kvinnor) och andelen bland männen beräknas utifrån det totala antalet skogsägande män (201 500 män).
- s1. Antalet skogsägare, fördelat på kön. Antalet totalt 330 800 (år 2009). Andelen kvinnor 38 % (125 100 kvinnor) och andelen män 61 % (201 500 män). Källa: Skogsstyrelsen.
- s2. Andelen skogsägare med *mindre än 20 hektar* skogsmark, fördelat på kön. Andelen skogsägare med *mindre än 20 hektar* skogsmark 47 % (155 100/330 800). Bland kvinnorna har 50 % (61 900/125 100) *mindre än 20 hektar* skogsmark. Bland männen har 45 % (89 900/201 500) *mindre än 20 hektar* skogsmark. Källa: Skogsstyrelsen.
- s3. Andelen skogsägare med *mer än 50 hektar* skogsmark, fördelat på kön. Andelen skogsägare med *mer än 50 hektar* skogsmark 30 % (99 800/330 800). Bland kvinnorna har 28 % (34 700/125 100) *mer än 50 hektar* skogsmark. Bland männen har 32 % (64 600/201 500) *mer än 50 hektar* skogsmark. Källa: Skogsstyrelsen.

Fokusområde Enskilt skogsägande

För området *enskilt skogsägande* har indikatorer valts som visar på strukturen i ägandet, vilka som äger skogen samt hur mycket skog som ägs av män respektive kvinnor. Skogsstyrelsen har i sin statistik delat upp skogsmarken i hektargrupperna 1–5, 6–20, 21–50,

Indikator	Totalt antal	Andel kvinnor	Andel män
u1. Elever vid Naturbruksprogrammet, skoglig inriktning	1 116	5 %	95 %
u2. Antagna på Jägmästarprogrammet	92	28 %	72 %
u3. Antagna på Skogsmästarprogram	50	10 %	90 %
u4. Antalet antagna på utbildningen Hållbart familjeskogsbruk	373	40 %	60 %
u5. Antalet antagna på Skogs- och träprogrammet	82	24 %	76 %
u6. Utexaminerade från skogliga utbildningar vid SLU	97	28 %	72 %
u7. Utexaminerade från Skogs- och träprogrammet vid Linnéuniversitet	4	50 %	50 %
u8. Doktorander vid fakulteten för skogsvetenskap vid SLU	71	46 %	54 %
a1. Antalet anställda inom skog vid Linnéuniversitetet (institutionen för teknik)	14	29 %	71 %
a2. Forskare vid fakulteten för skogsvetenskap vid SLU	90	19 %	81 %
a3. Professorer vid fakulteten för skogsvetenskap vid SLU	53	9 %	91 %
a4. Sysselsatta inom skogsbruket	28 400	11 %	89 %
a5. Sysselsatta i skogsarbete inom det storskaliga skogsbruket	2 200	16 %	84 %
a6. Skogsentreprenörer	12 700	5 %	95 %
s1. Skogsägare	330 800	38 %	62 %
s2. Andelen skogsägare med mindre än 20 ha skogsmark	47 %¹	50 % ²	45 % ³
s3. Andelen skogsägare med mer än 50 ha skogsmark	30 %⁴	28 % ⁵	32 % ⁶

¹ Antal skogsägare med mindre än 20 ha = 155 100, antal skogsägare totalt = 330 800.

² Antal skogsägare som är kvinnor med mindre än 20 ha = 61 900, antal skogsägande kvinnor totalt = 125 100.

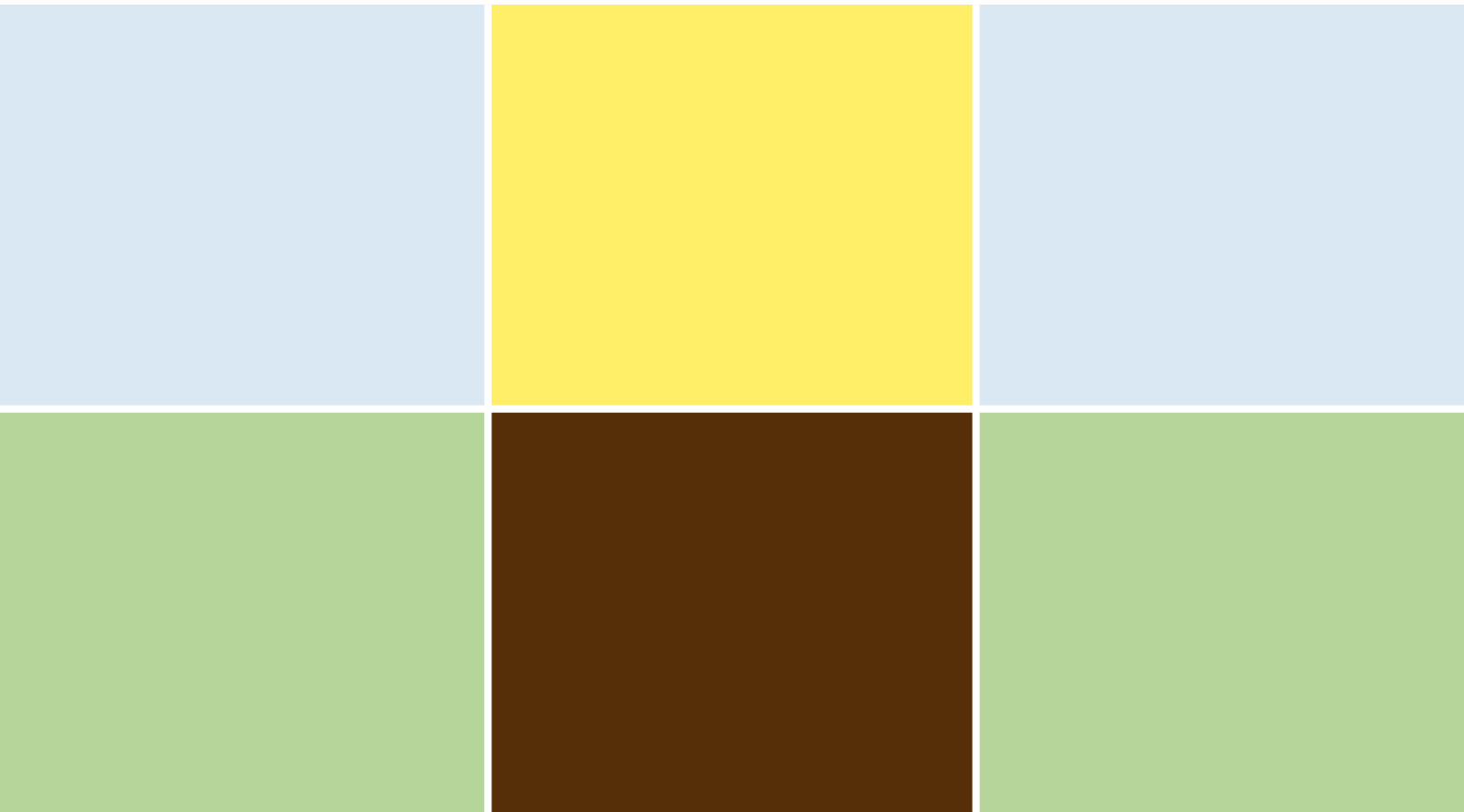
³ Antal skogsägare som är män med mindre än 20 ha = 89 900, antal skogsägande män totalt = 201 500.

⁴ Antal skogsägare med mer än 50 ha = 99 800, antal skogsägare totalt = 330 800.

⁵ Antal skogsägare som är kvinnor med mer än 50 ha = 34 700, antal skogsägande kvinnor totalt = 125 100.

⁶ Antal skogsägare som är män med mer än 50 ha = 64 600, antal skogsägande män totalt = 201 500.

REGERINGSKANSLIET

Landsbygdsdepartementet

103 33 Stockholm

Produktion: Blomquist Annonsbyrå
Tryck: LTA B, Linköping, April 2011
Artikelnr: L2011.005
Omslagsfotograf: Sven-Olov Larsson/LRF Media, Elliot Elliot/Johnér,
Jan Tove/Johnér, Eddie Granlund/Johnér, Stefan Örtengren/Johnér

